

Зироат маҳсулотлари закоти | Фиқҳ дарслари (315-дарс)

19:00 / 23.01.2025 1752

Ердан чиққан нарсалардан, агар уни оқин сув ёки ёмғир суғорган бўлса, ушр берилади.

Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳининг мазҳабларида ердан чиққан ҳар бир нарсадан закот олинади.

У кишининг ҳужжатлари:

Аллоҳ таоло Қуръони Каримда:

الْأَرْضِ مِنْ لَكُمْ أَخْرَجْنَا وَمِمَّا كَسَبْتُمْ مَا طَيَّبْتُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ

«Ва Биз сизларга ердан чиқариб берган нарсалардан инфоқ қилинглр», деган *(Бақара сураси, 267-оят).*

У Зот бирини айтиб, иккинчисини қўймаган. Бир зироат маҳсулотини бошқасидан ажратмаган.

Аллоҳ таоло яна:

حَصَادِهِ يَوْمَ حَقَّةٍ، وَءَاتُوا

«Йиғим-терим куни ҳақини беринглр», деган *(Анъом сураси, 141-оят).*

Ушбу оятнинг аввалида Аллоҳ таоло боғу-роғларни, хурмони, зироатни, зайтунни ва анорни зикр қила туриб, кейин инфоқ қилишга амр этган.

هَلْ يَلْعَبُ الَّذِينَ يَصِّبُونَ بِنَارٍ نَارًا، هَلْ يَلْعَبُونَ بِأَنْعَامِ اللَّهِ الَّتِي ضَرَّهِيَ بَابُ اللَّهِ، هَلْ يَلْعَبُونَ بِأَسْمَانٍ نَارًا
يَقُوسُونَ، رُشْعًا لِّأَيِّ رَشَعٍ نَارًا، وَأَنْ نُؤْيِعُ لَأَوْءَامٍ سَلَّاتٍ قَسَامِيفٍ: لَأَقَمَّ لَسَو
بِنَسْلٍ لَأَبَاحٍ صَأْوٍ رَأْحُ بِلَأَهَأَوْرٍ. «رُشْعًا لَأَفْصَنَ حَضَّنَ لِبَاب

Солим ибн Абдуллоҳ отаси розияллоху анҳудан ривоят қилади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Осмон, булоқлар ёки ёмғир билан суғорилганлардан ушр, сув қўйиб суғорилганлардан ушрнинг ярми», дедилар».

Бухорий ва «Сунан» эгалари ривоят қилишган.

«Қут бўладиган, бўлмайдиган, қурийдиган, қуримайдиган», демаганлар.

Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳининг мазҳаблари далил томонидан ҳам ақл томонидан ҳам, мантиқ томонидан ҳам, воқелик томонидан ҳам қадимдаю ҳозирда ҳам кўпчилик уламолар томонидан қўллаб-қувватланган. Барча зироат маҳсулотларидан закот бериш зарурлиги таъкидланган.

Илло, ўтинга ўхшаш нарсада ушр йўқ.

Яъни ердан чиққан нарсалардан ерга ишлов бериш билан ўстирилмайдиганларида, хусусан, ўтинга ўхшаган нарсаларда ушр йўқ. Бунга қамиш, ўт-ўлан ва шунга ўхшаш нарсалар киради.

Агар катта пақир ёки чархпалак ила суғорилса, ушрнинг ярми берилади. Бунда зироат учун қилинган харажат чиқариб

Суғоришдан бошқа ишларда қилинган сарф-харажатлар эътиборга олинмайди.

Ҳанафий мазҳаби бўйича, вақф ерлардан чиққан зироат маҳсулотларидан ҳам закот олинади. Чунки зироат бойликлари закотида чиққан ҳосил эътиборга олинади.

Ижарага олинган ердан чиққан маҳсулотлардан бериладиган ушр ҳанафий мазҳаби бўйича ижарага берувчидан олинади. Ерни давлатдан ижарага олувчилар эса ўзлари ушр берадилар.

Чиққан зироат маҳсулоти закот фарз бўлганидан кейин мулк эгасининг айбисиз нобуд бўлса, закот соқит бўлади.

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.